

ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕТОВАРВАНЕТО В СЛУЧАЙ НА ДОГОВОРНО ПРЕТОВАРВАНЕ

Издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране, обн., ДВ, бр. 78 от 29.09.2017 г., в сила от 29.09.2017 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тези процедури се прилагат за точки на междусистемно свързване – входни и/или изходни точки, които свързват националната газопреносна мрежа или газопреносната мрежа за транзитен пренос с преносните мрежи в съседни на Република България държави – членки на Европейския съюз, с изключение на трансграничните точки с трети държави, освен ако Комисията за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък "комисията", не вземе решение тези процедури да се прилагат и спрямо тях.

Глава втора ПРЕВАНТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕТОВАРВАНЕТО

Чл. 2. Операторът на преносна система – "Булгартрансгаз" – ЕАД, е длъжен да прилага политика за превантивно управление на претоварванията с цел оптимално използване на капацитета и предотвратяване на случаи на претоварвания посредством:

1. максимално предлагане на ползвателите на мрежата на услуги по преноса при отчитане на целостта на системата в рамките на допустимите експлоатационни граници;
2. предлагане и разработване на услуги по преноса, съответстващи на пазарните нужди;
3. недискриминационни и прозрачни правила за разпределение на услугите по предоставяне на капацитет;
4. подпомагане на ползвателите на мрежата да продават неизползвания от тях капацитет на вторичния пазар за капацитети;
5. предлагане и създаване на условия ползвателите на мрежата да ползват на прекъсваема база договорения, но неизползван от други ползватели капацитет.

Чл. 3. Ползвателите на мрежата имат право да предлагат разпределения им капацитет, който не им е необходим, на пазарен принцип на вторичния пазар.

Чл. 4. Операторът на преносната система извършва мониторинг на постъпилите заявления с искане за твърд капацитет, съответно поддържа регистър на отхвърлени и удовлетворени заявления, на обратно изкупения, върнатия и системно недоизползвания и отнет капацитет.

Чл. 5. (1) Операторът на преносната система насърчава оптималното използване на капацитета, като организира вторичен пазар на капацитети.

(2) Операторът на преносната система приема заявки за пренос по капацитети, търгувани на вторичния пазар на капацитети.

(3) Операторът на преносната система осигурява платформа за регистриране на сделки на вторичния пазар на капацитети.

(4) Търгуването с капацитет на вторичния пазар се осъществява в съответствие с

действащото законодателство.

(5) В случай, че операторът на преносната система не може да потвърди заявка за твърд капацитет, предлага на съответния ползвател да заяви прекъсваем капацитет, доколкото това е възможно.

Глава трета

ПРОЦЕДУРИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕТОВАРВАНЕТО

Раздел I

Увеличение на капацитета чрез схемата за свръхзаявяване и обратно изкупуване

Чл. 6. (1) Операторът на преносната система предлага на съответната точка на междусистемно свързване допълнителен капацитет, определен като твърд капацитет, предлаган в допълнение към техническия капацитет – "механизъм на свръхзаявяване".

(2) Допълнителният капацитет се предлага на база "ден напред", на цена не по-ниска от обявената от оператора на преносната система, формирана съгласно Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на "Булгартрансгаз" – ЕАД, цена за дневен продукт, като операторът на преносната система предлага такъв дневен допълнителен капацитет само в случай, че техническият капацитет на съответната точка е изцяло резервиран. Допълнителен капацитет може да бъде предлаган и като месечен капацитет въз основа на извършен анализ от оператора на преносната система на цена не по-ниска от обявената от оператора цена за продукта.

(3) Операторът на преносната система определя размера на допълнителния капацитет въз основа на статистически данни за физически използвания капацитет на съответната точка, като се вземе предвид анализът на риска от предлагането на допълнителен капацитет.

(4) Допълнителен капацитет на база "ден напред" се обявява от оператора на преносната система на клиентския му портал не по-късно от 10,00 ч. на деня, предхождащ газовия ден за пренос. Допълнителен месечен капацитет се обявява в деня преди провеждане на търг за месечен продукт.

Чл. 7. В случай че след като операторът на преносната система е предоставил допълнителен капацитет над техническия и се установи невъзможност за извършване на пренос на всички заявени количества на тази точка (ситуация на възможно физическо претоварване), се прилага механизъм за обратно изкупуване на този капацитет.

Чл. 8. (1) За активиране на механизма за обратно изкупуване на капацитет операторът на преносната система уведомява ползвателите, които имат резервиран допълнителен капацитет на дадената точка, освободен на дневна или на месечна база съгласно механизма на свръхзаявяване, като публикува информация в деня преди преноса за провеждане на процедура за обратно изкупуване и общия размер на капацитета за това изкупуване.

(2) Ползвателите, които решат да вземат участие в процедурата, изготвят предложение за капацитет за обратно изкупуване във форма, публикувана на клиентския портал на оператора на преносната система. Предложението се подава в срок до 19,00 ч. в деня преди преноса. Предложената цена не може да бъде по-висока от обявената от

оператора на преносната система цена за дневен продукт за дадената точка.

(3) Критерий при оценката за обратно изкупуване на капацитет е най-ниската предложена цена, като операторът на преносната система изкупува само толкова капацитет, колкото е необходимо за преодоляване на ситуация на физическо претоварване, т.е. до размера на тази част от резервирания допълнително съгласно механизма на свръхзаявяване капацитет, която не може да се изпълни от оператора.

Чл. 9. (1) В случай че процедурата за обратно изкупуване не се осъществи успешно поради липса на предложения от ползвателите за връщане за обратно изкупуване на достатъчно твърд капацитет, твърдият капацитет на всички ползватели, резервиран по механизма на свръхзаявяване, се редуцира от оператора на преносната система пропорционално до достигане на този размер на допълнително резервирания капацитет, който може да се изпълни от оператора.

(2) За определяне на дела за всеки ползвател се използва съотношението между резервирания от ползвателя капацитет по механизма за свръхзаявяване и общия резервиран капацитет за тази точка по механизма за свръхзаявяване.

(3) Операторът на преносната система информира ползвателите за редуцирането на капацитет не по-късно от 20,30 ч. в деня преди преноса. При осъществяване на такава редукция операторът връща на ползвателя част от плащането по договора за пренос, съответстващо на редуцирания капацитет.

Чл. 10. Процедурата за свръхзаявяване и обратно изкупуване за "ден напред" се прилага след въвеждане от оператора на преносната система на дневен продукт за предоставяне на капацитет, в т.ч. и цена за него.

Чл. 11. Операторът на преносната система предоставя на комисията периодично, както и при поискване, всички необходими данни за функционирането на схемата с цел нейната оценка. Комисията може да изиска от оператора да преразгледа схемата.

Раздел II

Връщане на договорен капацитет

Чл. 12. Ползвателите на газопреносните мрежи, които имат договори за твърд капацитет, имат право да предложат обратно на оператора на преносната система капацитет, който те не възнамеряват да ползват и който операторът може да преразпределя към други ползватели, следвайки процедурите за разпределение. Върнатият капацитет се преразпределя към други ползватели само когато целият наличен твърд капацитет на дадената точка е вече разпределен.

Чл. 13. Механизмът за връщане на договорен капацитет се прилага за договори с продължителност повече от един ден – месечни, тримесечни и годишни, и е неприложим по отношение на допълнителния капацитет, резервиран съгласно механизма на свръхзаявяване.

Чл. 14. Ползвателите на мрежата попълват предложение за връщане на резервиран капацитетен продукт, в което указват вида на заявения за връщане продукт, неговото времетраене, посока, точката на междусистемно свързване, за която се отнася, и цената на продукта, на която предлагат да бъде изкупен. Цената не може да надвишава обявената от оператора цена за съответния продукт.

Чл. 15. Операторът на преносната система регистрира предложенията в регистър на предложенията за връщане на договорен твърд капацитет и уведомява ползвателя за това.

Чл. 16. Предложените за връщане капацитетни продукти от няколко ползватели се изкупуват от оператора на преносната система при спазване на реда от по-ниска към по-висока цена, само ако съответният капацитетен продукт е разпределен/реализиран към други ползватели на мрежата.

Чл. 17. Подаването на предложение за връщане на капацитет не отменя правата и задълженията на ползвателя по действащия договор за твърд капацитет. Тези права и задължения остават в сила до момента на извършване на преразпределение на заявления за връщане капацитет към друг ползвател на мрежата.

Чл. 18. В случай на реализирано от оператора на преносната система преразпределение на предложения за връщане капацитет стойността на върнатия капацитет, изчислена по цената на предложението, се възстановява на ползвателя. Ползвателят, на когото е преразпределен капацитет, заплаща цена не по-ниска от обявената от оператора цена за съответния капацитетен продукт.

Чл. 19. Операторът на преносната система уведомява незабавно ползвателя на мрежата за всяко преразпределяне на върнат от него капацитет.

Раздел III

Механизъм за заявяване на капацитет за дългосрочен период на принципа "използвай или губиш"

Чл. 20. Договореният капацитет се счита за системно недоизползван, когато ползвателят на мрежата използва средно по-малко от 80 % от своя договорен капацитет както за периода между 1 април и 30 септември, така и за периода между 1 октомври и 31 март, общо представляващи мониторингов период, с ефективна продължителност на договора повече от една година, за което не може да посочи основателна причина.

Чл. 21. Когато ползвател на мрежата не се е възползвал от механизма за връщане на капацитет или не е предлагал или продавал своя капацитет на вторичния пазар, се приема, че този ползвател не е предложил своя неизползван капацитет.

Чл. 22. Използването на договорен капацитет за дългосрочен период се анализира от оператора на всеки шест месеца. Мониторинговият период оценява предходните 12 месеца съгласно чл. 20.

Чл. 23. В случай че в оператора на преносната система са постъпили заявления с искане за твърд капацитет през мониторинговия период и тези заявления са били отхвърлени поради липса на наличен капацитет и през този период е налице поне един ползвател, който има неизползван преносен капацитет, операторът уведомява писмено комисията.

Чл. 24. Операторът на преносната система изпраща веднъж годишно необходимите документи до комисията, доказващи използването на договорените дългосрочни капацитети на съответните точки, за периодите от мониторинговия период. Заедно с уведомяването операторът изпраща мотивирано становище с предложение за предприемане или не предприемане на действия по отнемане на капацитет, в т.ч. с анализ на разходи/ползи за влиянието на евентуалното отнемане върху приходите на оператора.

Чл. 25. Въз основа на информацията и становището от оператора на преносната система комисията извършва проверка дали по отношение на ползвател на мрежата на дадена точка са изпълнени условията за отнемане на капацитет.

Чл. 26. Когато са изпълнени условията, комисията информира ползвателя, че започва

процедура по отнемане на неизползван капацитет, като посочва размера на максималния капацитет, който може да му бъде отнет, и периода от време. Комисията предоставя срок на ползвателя за представяне на становище и обосновка относно причините за неизползване на капацитета не по-кратък от 14 дни.

Чл. 27. (1) В случай че ползвателят не представи становище и обосновка в определения от комисията срок или въз основа на представените становище и обосновка комисията прецени, че не е налице основателна причина за недоизползване на капацитет, комисията приема решение за отнемане на капацитет от този ползвател.

(2) В решението по ал. 1 се посочва размерът на капацитета, периодът, за който същият ще бъде отнет, началната и крайната дата на периода, през който този капацитет ще бъде предложен на други ползватели. Максималният период на отнемане е с продължителност една година.

(3) Комисията уведомява ползвателя за решението по ал. 1.

Чл. 28. Комисията с решение прекратява процедурата по отнемане на капацитет, когато прецени, че е налице основателна причина за недоизползване на капацитет. Комисията уведомява ползвателя и оператора за решението.

Чл. 29. Комисията уведомява оператора на преносната система за решението си по чл. 27 за предприемане на действия по отнемане на капацитета не по-късно от един месец преди началото на периода, в който този капацитет следва да бъде предложен от оператора на други ползватели.

Чл. 30. Механизмът по този раздел се прилага само за договори с ефективна продължителност повече от една година или последователни тримесечия, обхващащи най-малко две години.

Чл. 31. Максималният капацитет, който може да бъде отнет частично, е в размер на 50 % от неизползвания договорен капацитет за съответната точка.

Чл. 32. Капацитет, който подлежи на отнемане, се предлага от оператора на преносната система на пазара по същия начин, както свободният капацитет.

Чл. 33. До разпределяне на отнетия капацитет към друг ползвател ползвателят, от когото е отнет капацитет, остава с непроменени права и задължения по договора, сключен с оператора на преносната система.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тези процедури:

1. "Вторичен пазар" е пазар на капацитет, търгуван по начин, различен от този на първичния пазар.

2. "Договорен капацитет" е капацитет, който операторът на преносна система е разпределил на ползвател на мрежата съгласно договор за пренос.

3. "Договорно претоварване" е ситуация, при която нивото на търсене на твърд капацитет надхвърля техническия капацитет.

4. "Капацитет" е максималният поток, изразен в нормални кубически метри за единица време или в енергийна единица за единица време, на който ползвателят на мрежата има право съгласно разпоредбите на договора за пренос.

5. "Наличен капацитет" е онази част от техническия капацитет, която операторът на преносна система не е разпределил и е все още налична за системата в дадения момент.

6. "Неизползван капацитет" е твърд капацитет, който ползвател на мрежата е добил

по силата на договор за пренос, но който същият ползвател не е заявил в рамките на крайния срок, определен в договора.

7. "Първичен пазар" е пазар на капацитет, търгуван директно от оператора на преносната система.

8. "Твърд капацитет" е капацитет за пренос на газ, чиято непрекъсваемост е гарантирана от оператора на преносна система по силата на сключен договор.

9. "Технически капацитет" е максималният гарантиран капацитет, който операторът на преносна система може да предложи на ползвателите на мрежата, като вземе под внимание целостта и експлоатационните изисквания на преносната система.

10. "Управление на претоварване" е управление на капацитетите за пренос на оператора на преносна система с оглед оптимално и максимално използване на техническия капацитет и навременно откриване на точки на бъдещо претоварване и насищане.

11. "Физическо претоварване" е ситуация, при която нивото на търсене на реални доставки в определен момент надхвърля техническия капацитет.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Тези процедури са разработени от оператора на преносна система – "Булгартрансгаз" – ЕАД, и са одобрени от комисията с решение по протокол № 197 от 25.09.2017 г., т. 1, на основание чл. 16, параграф 3 във връзка с т. 2.2 от Приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 и чл. 11, ал. 1 от Правилата за предоставяне на достъп до газопреносните и/или газоразпределителните мрежи и за достъп до съоръженията за съхранение на природен газ.

§ 3. Тези процедури влизат в сила от деня на обнародването им в "Държавен вестник" и се прилагат от 1.10.2017 г.